

Transformatorstasjon Lillehammer, alternative plasseringer

Bakgrunn for problemstillingen

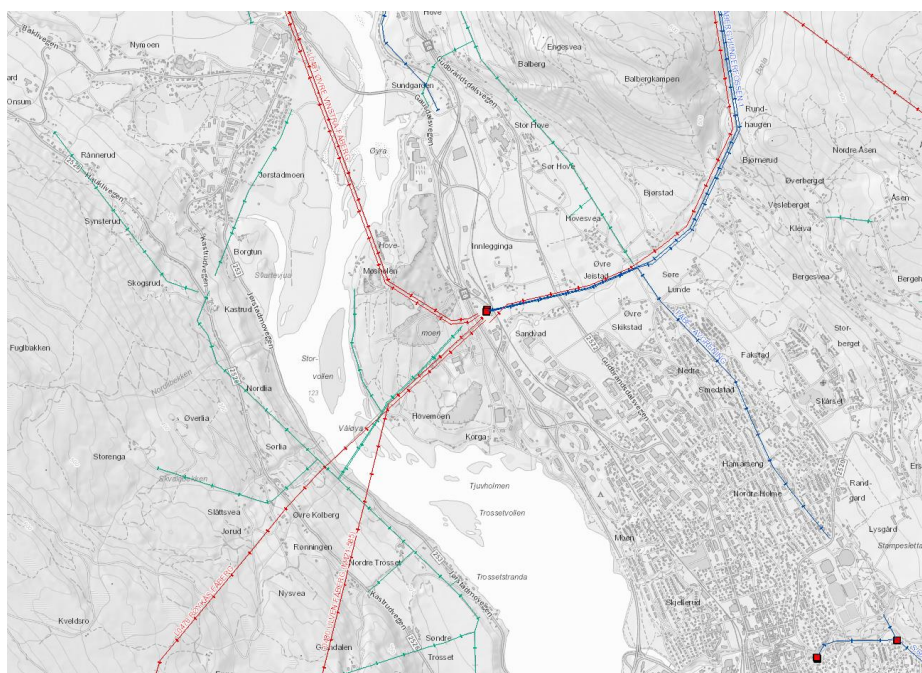
Statnett har startet med forarbeidet til etablering av ny transformatorstasjon i Lillehammer. Statnett har vært i dialog med Lillehammer kommune vedr. deres pågående arbeid for å informere om prosess og fremtidig plassering av transformatorstasjon. I tillegg til ny transformatorstasjon skal deler av ledningsnettet oppgraderes, fra 300 kV til 420 kV.

Etter planen vil Statnett komme med en melding i løpet av tredje kvartal 2022. Meldingen er resultatet av arbeidet med å finne ut av hvor ny etablering kan gjøres. Det er NVE som sender meldingen ut på høring, og som sammenstiller høringsuttalelser og vurderer disse. Med bakgrunn i meldingen, og gjennomført høring, vil NVE fastsette et utredningsprogram. Utredningsprogrammet beskriver hvilke alternativer og temaer som skal konsekvensutredes. Etablering av transformatorstasjon konsesjonsbehandles og er en prosess etter energiloven.

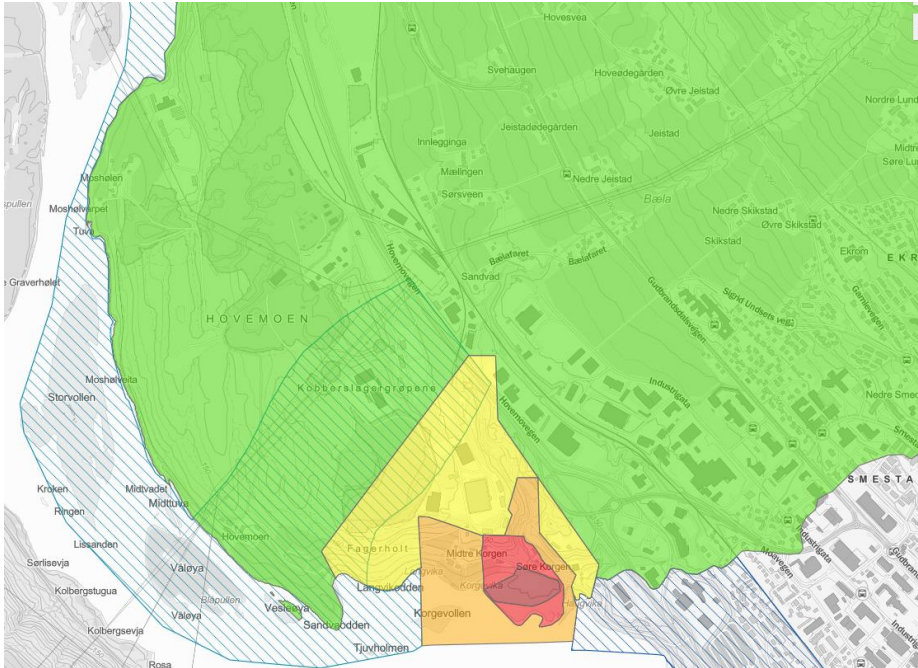
I dag er transformatorstasjonen plassert i Hovemoen, på østsiden av dagens E6. Statnett har signalisert at ny plassering i Hovemoen, mellom ny og gammel E6, er foretrukket lokasjon for denne infrastrukturen. Andre alternativer skal vurderes og konsekvensutredes, og Lillehammer kommune ønsker å finne egnede steder for denne infrastrukturen.

Nåværende status for området

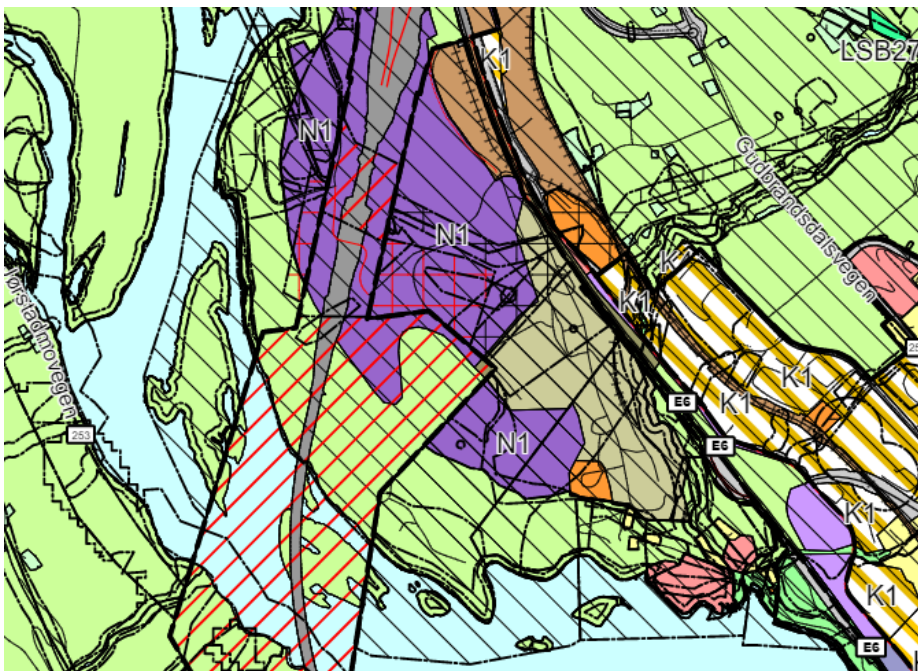
Gjennom pågående planarbeid med E6 Roterud-Storhove er det foreslått båndlagt ca. 250 daa i Hovemoen til transformatorstasjon. Disse arealene er i stor grad sammenfallende med arealer avsatt i kommuneplanenes arealdel (KPA) og kommunedelplan for E6 (KDP). Lillehammer kommune ønsker å finne andre egnede steder å etablere ny transformatorstasjon. Det båndlagte arealet er av sentral betydning for Lillehammer kommune. I tillegg til at arealet er avsatt til næring i overordnede planer ligger hovedvannkilden til kommunen her.

Figur 1: kartet viser dagens status mht. etablert linjenett

Figur 2: stiplet areal viser sikringssone fremtidig vannkilde mens de fargede polygonene viser de ulike sonene i den gjeldende klausuleringen.

Figur 3: figuren viser hensynssoner og arealformål i KPA og KDP.

Kriterier for ny plassering av transformatorstasjon

- Elvia skal fremdeles ligge i Hovemoen
- Det er fem linjer som skal kobles sammen, disse møtes i dag i og rundt Hovemoen
- Kriterier gitt av Statnett:
 - Transformatorstasjonen skal ligge langs linja, eller i relativ nærhet til en.

- Det må være fremkommelig for trafotransport. Det er en fordel om det finnes etablert veg i nærheten som tåler denne typen transport, eller som kan tåle det gjennom oppgraderinger.
- Tilnærmet flatt område
- Grunnforhold; arealer som myr, dyrket mark og skredutsatte områder bør unngås.
- Kriterier gitt av Lillehammer kommune:
 - Ikke være i konflikt med grunnvannskilden
 - Unngå beslag av potensielle næringsarealer i Hovemoen.

Det er viktig at det er tilstrekkelig med areal og at det ligger slik til at man i fremtiden har arealer til videreutvikling.

Alternative plasseringer

Teknisk sett er det mulig med flere varianter, bl.a. deling i to ny trafostasjoner. Fokus er imidlertid på mulighetene som kommer gjennom realisering av 1 ny transformatorstasjon vest for Lågen. Det er billigere å legge om linja mange mil enn å bygge en trafostasjon ekstra.

Eksisterende stasjon skal/bør benyttes videre for distribusjon til lokalnettet. Her kan det etableres en et bygg med «Dobbelbryter 420 KV 8 felt» som erstatter hele uteanlegget (300 kV koblingsanlegg).

Ved behov for flere felt kan bygget forlenges.

Ved å etablere dette bygget sammen med transformatorstasjon på vestsiden av Lågen, kan dette gi en mulighet for realisering både med hensyn til tid og kostnad.

Fra ny stasjon på vestsiden benyttes planlagt E6-bru til overføring av 420 kV-ledning. Dette er nå løst og prosjektert av Norconsult gjennom E6-prosjektet.

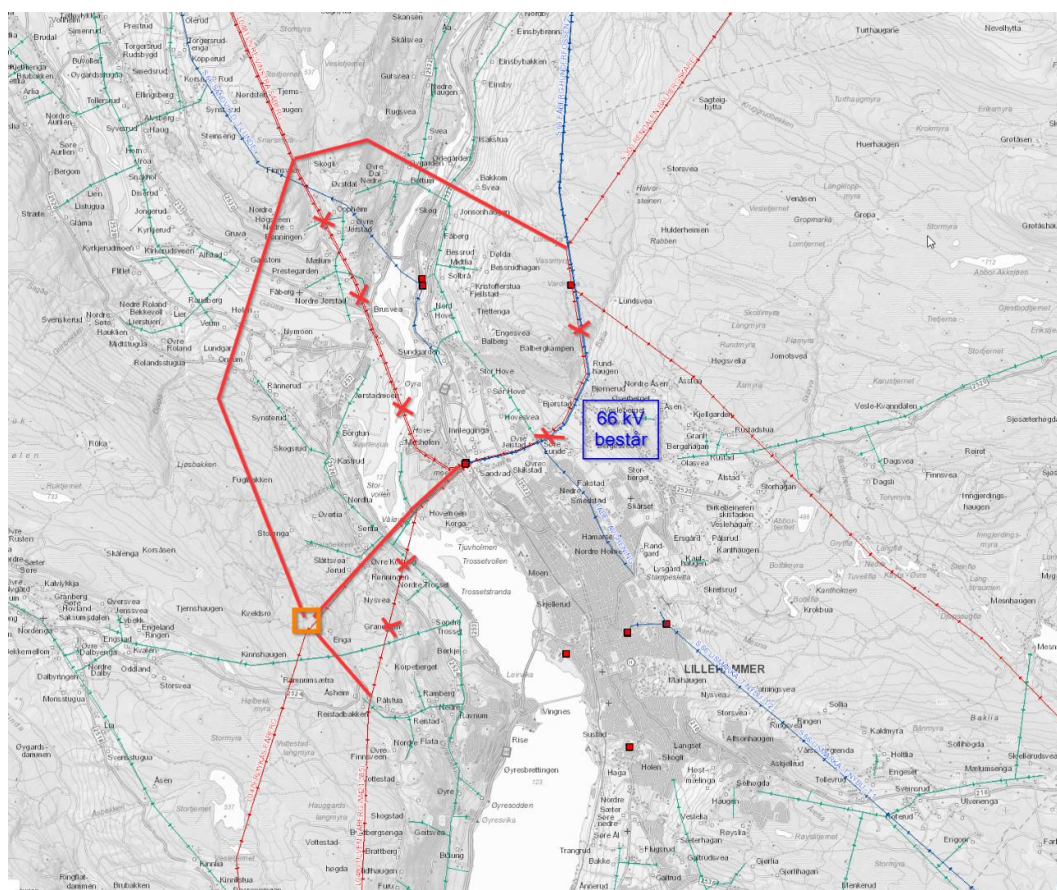
Alle varianter tar utgangspunkt i at forbindelsen fra øst til vest føres fra «Balberglinja» til Jørstadhøgda. Herfra blir det parallelle linjer fram til ny transformatorstasjon. Alle alternative plasseringer krever noe mer terrengbearbeiding enn Hovemoen-alternativet, men er vurdert å være gjennomførbare, og er ikke i konflikt med grunnvannsressursen.

Felles for videre illustrasjoner er:

- Røde linjer er forslag til omlagt sentralnett dvs. nasjonale overføringslinjer
- Oransje bokser er forslag til plassering av ny transformatorstasjon
- Eksisterende linjer kan opprettholdes der disse ikke er krysset ut

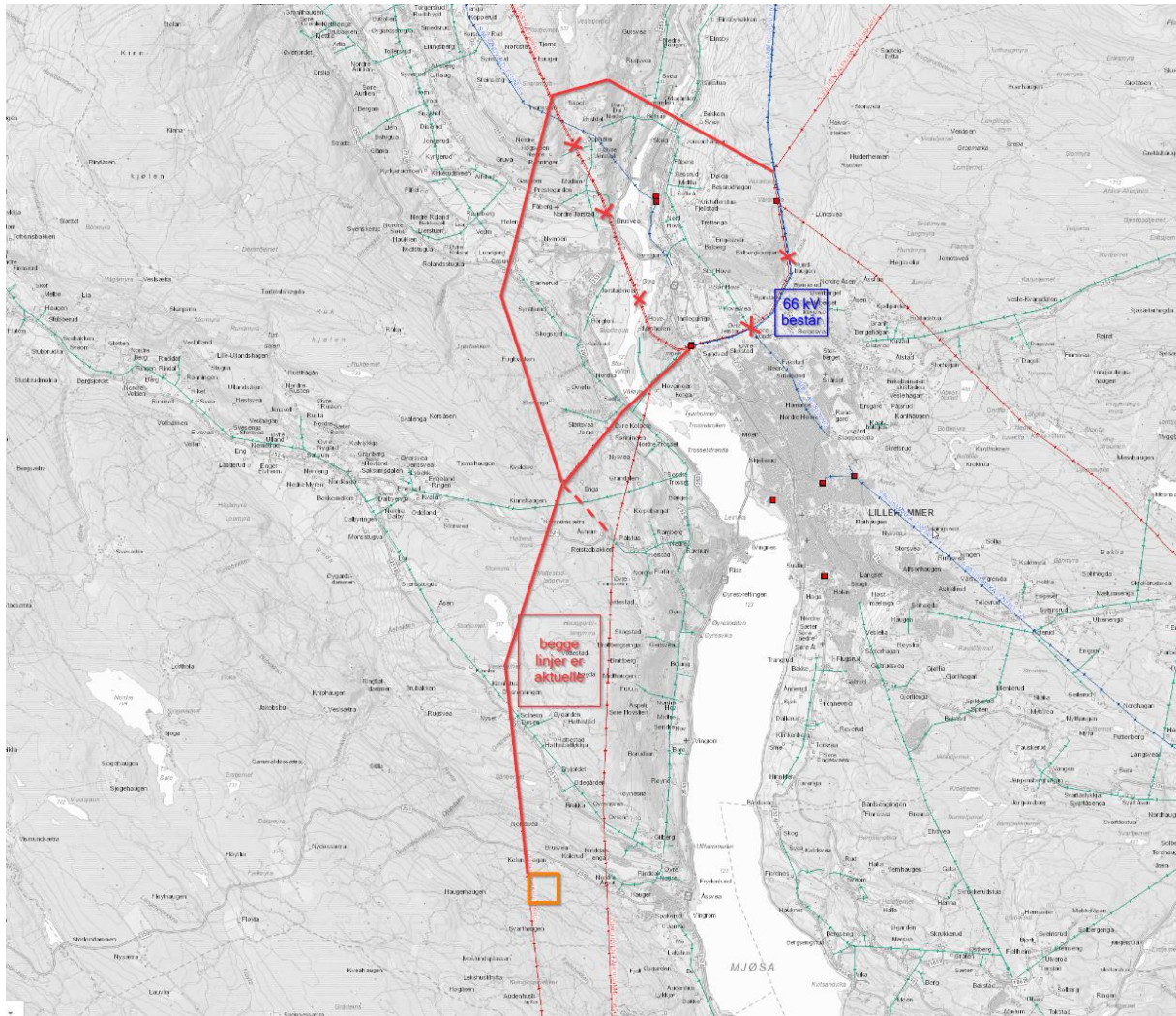
«Kveldsro»

Fordelene med denne plasseringen er at den er skjermet, det vil kreve en relativt enkel opparbeidelse av terrenget og den er ikke i konflikt med næringsareal eller dyrka mark. Adkomsten vil være noe lengre, da trafotransporten må skje via Saksumsdalsvegen.

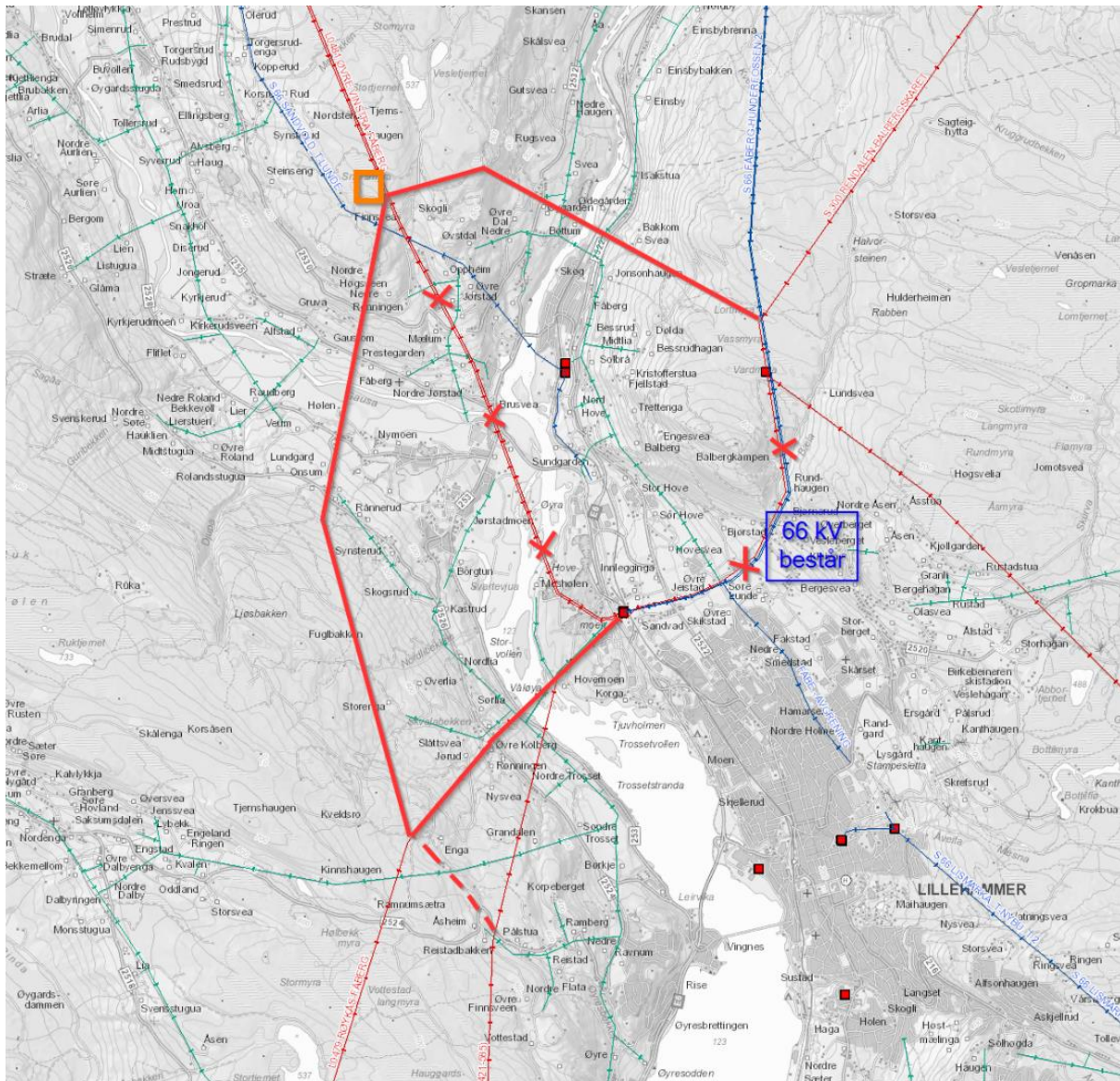
Vingrom/Torpavegen

Terrenget er relativt godt egnet, og det er enkel adkomst til området. Det er mulig å legge transformatorstasjonen langs begge linjene.

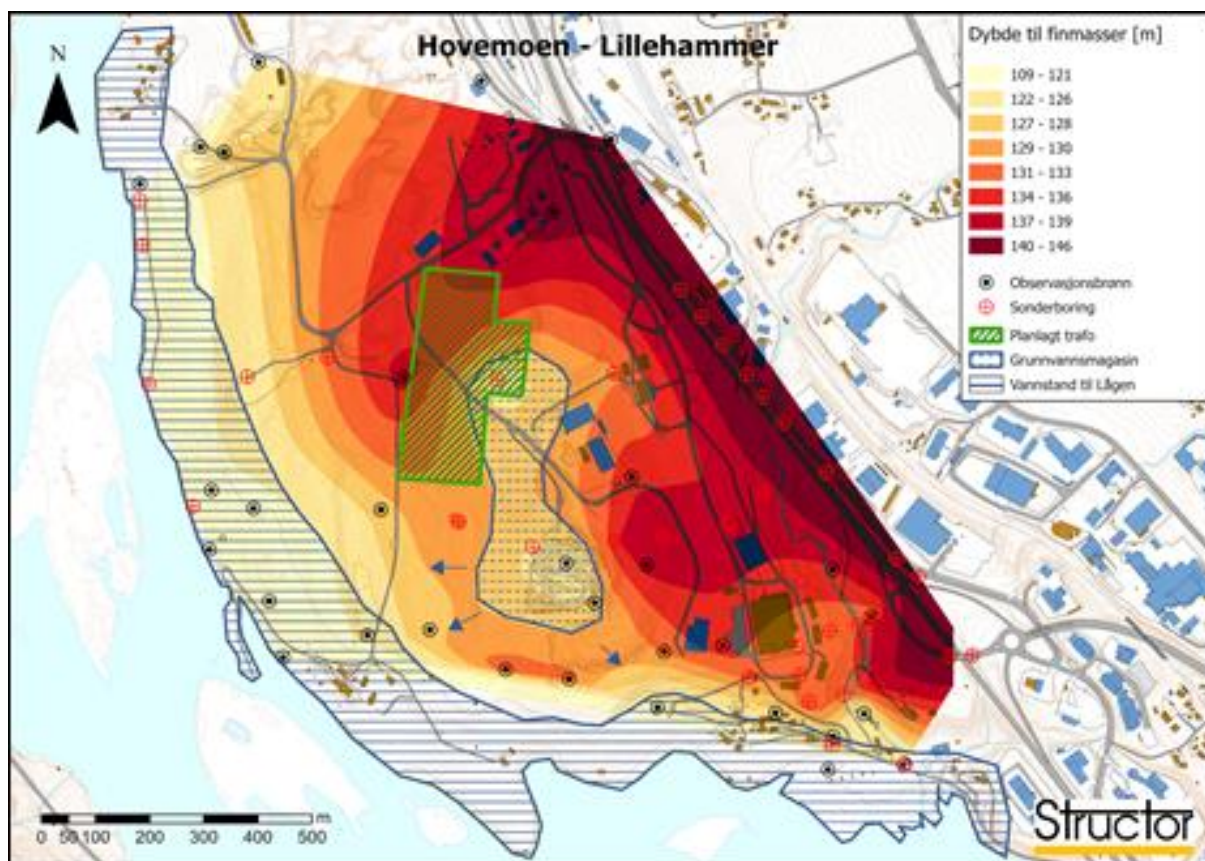
Jørstadhøgda

Området er ikke i konflikt med næringsareal eller dyrka mark. Arealet har en nærhet til eksisterende linjer. På den andre siden vurderes adkomstveien til arealet som usikker og beliggenheten er værutsatt.

Forholdet til grunnvannskilden

Lillehammer kommune har et pågående arbeid med å kartlegge grunnvannsforekomsten i Hovemoen. Kunnskapsgrunnlaget har den siste tiden blitt større, men det arbeides kontinuerlig for å utbedre dette. Klausuleringen av de ulike sonene til grunnvannet er fra 1973, og det er planlagt en ny klausulering. Statnett har ikke konkludert med eksakt plassering av transformatorstasjonen, men oversendt Lillehammer kommune en mulig plassering.

Figur 4: ny kunnskap i Hovemoen sammen med Statnett sin foreløpige plassering av ny transformatorstasjon.

Kartet over viser hvor Lillehammer kommune har foretatt sonderingsboring og plassert ut observasjonsbrønner. Som kartet viser er deler av området bedre dekket enn andre. Den grønne figuren viser mulig ny transformatorstasjon og denne ligger delvis over et grunnvannsmagasin.

Problemstillinger

Etablering av ny transformatorstasjon skal konsesjonsbehandles og krever ingen behandling etter plan og bygningsloven. Kommunen har ingen beslutningsmyndighet når det gjelder plassering av en transformatorstasjon, men er en høringspart. Kommunen forvalter drikkevannet, men har ingen myndighet hva gjelder transformatorstasjonen. Hvordan skal kommune sikre drikkevannskilden?

Forholdet til samfunnssikkerhet og beredskap, lett terrormål? Hvordan ivareta to samfunnskritiske funksjoner innenfor samme område?

NVE har en sentral rolle i forhold til de to temaene, hvordan vurderer de problemstillingen?